

Zitting 1981–1982

17 189

Wijziging van het tarief van de inkomstenbelasting en van de loonbelasting in het kader van het belastingplan 1982

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING**Algemeen**

In de Miljoenennota 1982 is uiteengezet dat zich in 1982, uitgaande van ongewijzigd beleid, een beperkte stijging van de collectieve lastendruk zou voordoen ter grootte van 0,2% van het nationale inkomen. Met betrekking tot het belastingbeleid in 1982 werd daaraan de conclusie verbonden dat ter budgettaire dekking geen nadere fiscale maatregelen behoeften te worden genomen.

De Miljoenennota 1982 werd uitgebracht onder omstandigheden die het voor het huidige kabinet praktisch niet mogelijk maakten op de inhoud van de nota nog invloed uit te oefenen. Gelet op hetgeen in het regeerakkoord ten aanzien van de collectieve lastendruk is overeengekomen, alsmede op de door dit kabinet voorgenomen maatregelen, was dan ook een herbezinning noodzakelijk op het in de Miljoenennota 1982 neergelegde beleid.

Volgens het regeerakkoord dienen bij de berekening van de totale lastendrukmutatie voor 1982 de stijging van de niet-belastingmiddelen uit de binnenlandse aardgasafzet en de lastenverzwaring in de sfeer van profijtheffingen buiten beschouwing te blijven. In de miljoenennota waren deze beide elementen – te zamen een drukstijging van 0,55% van het nationale inkomen – echter wel als relevant aangemerkt. Indien deze elementen overeenkomstig het regeerakkoord uit de berekening worden geëlimineerd, resteert voor 1982, in plaats van een stijging van de collectieve lasten ter grootte van 0,2% (miljoenennota), een daling ter grootte van 0,35% van het nationale inkomen. Deze uitkomst moet echter worden gecorrigeerd als gevolg van het feit dat momenteel de toeneming van de premiedruk hoger uitkomt dan in de miljoenennota het geval was. Rekening houdend met deze correctie resteert voor 1982 per saldo een verlichting van de collectieve lastendruk ter grootte van circa 0,2% van het nationale inkomen, hetgeen overeenkomt met een bedrag van rond f 700 mln.

De als beleidsdoelstelling in het regeerakkoord vastgelegde stabilisatienorm voor de collectieve lasten biedt de ruimte om tot het vorengenoemde bedrag van f 700 mln. aanvullende dekkingsmaatregelen te nemen. Wij achten het verantwoord maatregelen tot dit bedrag voor te stellen ter oplossing van de budgettaire problematiek waarvan ook deel uitmaakt de financiering van het werkgelegenheidsbeleid.

De in het belastingplan 1982 voorgestelde maatregelen liggen op het terrein van zowel de directe als de indirecte belastingen. Bij de indirecte belastingen, waarop in het pakket maatregelen het accent is gelegd, gaat het om

verhogingen van de accijnzen van bier, suiker en alcoholvrije dranken, alsmede een uitbreiding van de laatstgenoemde accijns, thans geldend voor limonade en mineraalwater, tot vruchtensap. De invloed op de kosten van levensonderhoud in 1982 van deze maatregelen kan te zamen worden geraamd op ruim 0,2%. Op de overwegingen die een rol hebben gespeeld bij de keuze van de vorenbedoelde maatregelen wordt ingegaan in de toelichtingen bij de desbetreffende wetsontwerpen. Op het gebied van de directe belastingen stellen wij in het belastingplan 1982 een beperkte verhoging van de tarieven van de loon- en de inkomstenbelasting voor, mede op grond van de omstandigheid dat met een dergelijke maatregel een bijdrage kan worden geleverd aan het verwezenlijken van de doeleinden die het kabinet zich bij zijn inkomensbeleid heeft gesteld. De voorgestelde verhoging van de tarieven van de loon- en de inkomstenbelasting dient dan ook mede te worden gezien in samenhang met andere maatregelen in het kader van het inkomensbeleid, zoals optrekking van de premie-inkomsgrens voor de premies volksverzekeringen en in overleg met de sociale partners nader af te spreken beperkingen in de primaire sfeer.

In de navolgende tabel is aangegeven welk budgettair belang in 1982 is gemoeid met de voorgestelde dekkingsmaatregelen.

verhoging accijns van bier	245 mln.
verhoging accijns van suiker	20 mln.
verhoging en uitbreiding accijns van alcoholvrije dranken	150 mln.
verhoging tarieven loon- en inkomstenbelasting	285 mln.
	<hr/>
	700 mln.

Verhoging tarieven loon- en inkomstenbelasting

De voorgestelde verhoging van de tarieven van de loon- en de inkomstenbelasting is gegoten in de vorm van een beperking van 1% van de belastingvrije sommen en tariefschrijven, zoals die gelden na bijstelling voor 1982 met de wettelijke tabelcorrectiefactor van 1,06 (100%). Ter nadere toelichting kan nog worden opgemerkt, dat overeenkomstig de wettelijke voorschriften bij de inflatiecorrectie voor 1982 is uitgegaan van het tarief, dat in 1981 zou hebben gegolden indien de tijdelijke belastingmaatregel voor dat jaar achterwege zou zijn gebleven.

De inkomenseffecten van de voorgestelde tariefverhoging zijn opgenomen in de navolgende tabel. Deze effecten zijn berekend ten opzichte van de situatie die in 1982 zou ontstaan door het vervallen van de tijdelijke belastingmaatregel voor 1981 en na toepassing van 100%-inflatiecorrectie. Per saldo resulteert voor 1% een geringe verzwaring.

Effecten van de structurele verhoging van het tarief voor gehuwden in tariefgroep 4

Belastbaar inkomen 1982	Tarief 1982 na 100% inflatiecorrectie	Voorgesteld tarief 1982	Verzwaring (3) - (2)	
			in gllds.	in % van het belastbare inkomen minus belasting
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15 000	476	496	+ 20	+ 0,14
20 000	1 326	1 346	+ 20	+ 0,11
30 000	3 901	3 957	+ 56	+ 0,21
40 000	7 101	7 157	+ 56	+ 0,17
80 000	26 657	26 861	+ 204	+ 0,38
120 000	51 611	51 897	+ 286	+ 0,42
240 000	135 194	135 569	+ 375	+ 0,36

Uit de beperking van de belastingvrije sommen en schijflengtes met 1% vloeit een budgettaire opbrengst voort van f 340 mln. op transactiebasis (f 285 mln. begrotingsbasis).

Artikelsgewijze toelichting

Zoals hiervoor is uiteengezet, hebben wij de tariefschijven en de belastingvrije sommen (zoals deze luiden met toepassing van artikel IV van de Wet van 24 december 1980, Stb. 701) voor 1982 eerst aangepast met de wettelijke tabelcorrectiefactor van 1,064. Daarna hebben wij de voorgestelde tariefverhoging in de vorm van een beperking met 1% van de tariefschijven en de belastingvrije sommen toegepast. Dit resultaat van 100%-inflatiecorrectie en de voorgestelde tariefverhoging hebben wij rechtstreeks in de wet opgenomen (artikelen II en III). In verband hiermede wordt in artikel I buiten werking gesteld de bij beschikking toe te passen automatische inflatiecorrectie van het tarief bij het begin van het kalenderjaar 1982. De overige bedragen die op grond van artikel 54 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 bij het begin van het kalenderjaar 1982 moeten worden bijgesteld, zijn vermeld in de ontwerp-bijstellingsbeschikking inkomstenbelasting 1982, opgenomen in de bijlage bij de memorie van toelichting.

De Minister van Financiën,
A. P. J. M. M. van der Stee

De Staatssecretaris van Financiën,
J. C. Kombrink

